

Accountantsverslag 2023

19 juni 2024

Aan het bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie
Reinigingsdienst Waardlanden
Postbus 555
4200 AN GORINCHEM

Dordrecht, 19 juni 2024

Ref.: 1463/GW/MG

Geacht bestuur,

Overeenkomstig de door u verstrekte opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 van de Gemeenschappelijke Regeling bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst Waardlanden (hierna Waardlanden) te Gorinchem gecontroleerd. In deze rapportage brengen wij verslag aan u uit over onze bevindingen.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Controleprotocol WNT 2023 en het Controleprotocol Waardlanden en normenkader 2023, vastgesteld door het bestuur op 26 februari 2024. Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel vastgesteld op € 274.470.

Het is de verantwoordelijkheid van de directeur van Waardlanden om de jaarrekening op te maken in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet Normering Topinkomens (WNT) en de daarop berustende bepalingen. De directeur is tevens verantwoordelijk voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. De directeur heeft in de jaarrekening 2023 onder hoofdstuk 3.10 de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen en heeft in de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag onder hoofdstuk 2.4.10 de belangrijkste bevindingen, afwijkingen en verbeterpunten nader toegelicht. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring over de getrouwheid van de jaarrekening te verstrekken.

De controle is op 17 april 2024 afgerond en wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid te verstrekken bij de jaarrekening 2023. Dit onder het voorbehoud dat deze jaarrekening op 10 juli 2024 ongewijzigd en definitief wordt vastgesteld door het bestuur. *In het geval dat de door ons gecontroleerde jaarrekening nog wordt gewijzigd, verzoeken wij u om zo snel mogelijk contact met ons op te nemen over de dan ontstane situatie.*

De definitieve controleverklaring zullen wij afgeven nadat wij de ondertekende jaarrekening hebben ontvangen. Wij zullen vervolgens een ondertekende controleverklaring toevoegen aan de ondertekende jaarrekening. Daarnaast zullen wij een 'was-getekend' controleverklaring toevoegen aan de 'was getekend' versie van de jaarrekening.

Onze bevindingen hebben wij op 17 april 2024 voorgelegd aan uw organisatie en vervolgens nader toegelicht aan uw directeur en controller op 17 april 2024.

Wij benadrukken dat dit accountantsverslag uitsluitend bedoeld is om u te informeren over onze controlebevindingen en aanbevelingen. Belanghebbenden kunnen u vragen om een afschrift van onze rapportage(s) voor hun beoordeling van de financiële stand van zaken van Waardlanden en van de risico's in de bedrijfsvoering. Wij benadrukken dat wij niet aansprakelijk zijn voor eventuele gevolgen van externe verspreiding.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid om het nader toe te lichten in de bestuursvergadering van 10 juli 2024.

Met vriendelijke groet,

drs. J. Schot RA

INHOUDSOPGAVE

1. Onze belangrijkste boodschappen aan Waardlanden	5
1.1. Opdrachtbevestiging	5
1.2. Materialiteit en normenkader	5
1.3. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid	6
1.4. Rechtmatigheidsverantwoording	6
1.5. Het verloop van onze controlewerkzaamheden	6
2. Vermogen, resultaat en continuïteit	7
2.1. Analyse vermogen, resultaat en continuïteit	7
3. Jaarverslag	8
4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2023	8
4.1. Gecorrigeerde en ongecorrigeerde fouten	8
4.2. Rechtmatigheid.....	10
4.3. WNT-verantwoording	13
4.4. IT-beheersing.....	13
5. Interne beheersing	14
5.1. Personele bezetting	14
5.2. Procesbeschrijvingen	14
6. Overige onderwerpen	14
6.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing	14
6.2. Onafhankelijkheid.....	15
7. Slot.....	16

1. Onze belangrijkste boodschappen aan Waardlanden

1.1. Opdrachtbevestiging

In onze opdrachtbevestiging van 19 september 2023 hebben wij de tussen Waardlanden en Versteegen accountants en adviseurs met elkaar gemaakte afspraken ten aanzien van het controleren van de jaarrekening 2023 bevestigd. Wij verwijzen u graag naar deze schriftelijke opdrachtbevestiging.

1.2. Materialiteit en normenkader

Bij de uitvoering van onze controlewerkzaamheden hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening 2023 als geheel vastgesteld op € 274.470. De berekening hebben wij verricht conform het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het op 26 februari 2024 door het bestuur vastgestelde Controleprotocol, gebaseerd op 1% van de totale werkelijke lasten over 2023 inclusief de toevoegingen aan de reserves.

Afwijkingen als gevolg van fraude of fouten zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Onze rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 25.000. Dit betekent dat alle bij de accountantscontrole geconstateerde (ongecorrigeerde) fouten en onzekerheden op het gebied van de getrouwheid van € 25.000 of hoger in dit accountantsverslag zijn gerapporteerd.

Met ingang van verslagjaar 2023 geeft de directie een rechtmatigheidsverantwoording, voor het eerst bij de jaarrekening 2023. Voor de controle van de jaarrekening 2023 heeft u in uw Controleprotocol en normenkader, uw Controleverordening en in uw Financiële verordening hierover afspraken gemaakt.

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met:

- Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden; en
- Het Controleprotocol WNT 2023

Wij baseren onze controleopdracht op de uitgangspunten die zijn vastgelegd in:

- de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de normen afkomstig van de Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden (BADO), allen in aangepaste vorm voor de rechtmatigheidsverantwoording;
- de geactualiseerde Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de commissie BBV, vanwege de rechtmatigheidsverantwoording;
- het Controleprotocol Waardlanden en normenkader, vastgesteld door het bestuur op 26 februari 2024 en uw eigen verordeningen, kaders en afspraken.

1.3. Goedkeurende controleverklaring getrouwheid

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2023 van Waardlanden afgerond. De jaarrekening 2023 van Waardlanden geeft een getrouw beeld van het vermogen en het resultaat. Wij verstrekken dan ook een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid. Dit onder het voorbehoud dat deze jaarrekening op 10 juli 2024 ongewijzigd en definitief wordt vastgesteld door het bestuur.

De accountantscontrole over verslagjaar 2023 leidt hiermee indirect tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties, via een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

1.4. Rechtmatigheidsverantwoording

In hoofdstuk 3.10 van de jaarrekening is de rechtmatigheidsverantwoording van de directie opgenomen. De directeur heeft conform het door het bestuur vastgestelde financiële verordening 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves als verantwoordingsgrens (€ 823.410) gehanteerd. Uit de rechtmatigheidsverantwoording blijkt dat er rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden boven deze verantwoordingsgrens zijn geconstateerd.

In de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag onder hoofdstuk 2.4.10 is een nadere toelichting opgenomen ten aanzien van de rechtmatigheid en zijn individuele rechtmatigheidsfouten en/of rechtmatigheidsonduidelijkheden boven de door het bestuur vastgestelde rapportagegrens van € 250.000 toegelicht.

In paragraaf 4.1 hebben wij onze bevindingen bij de rechtmatigheidsverantwoording nader uitgewerkt. Op grond van onze controle zijn wij van oordeel dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

1.5. Het verloop van onze controlewerkzaamheden

Wij hebben onze controlewerkzaamheden uitgevoerd overeenkomstig de tussen de Waardlanden en Verstegen opgestelde opdrachtbevestiging. Ter ondersteuning daarvan zijn vooraf risicoanalyses opgesteld, werkafspraken gemaakt en tussentijdse controlewerkzaamheden uitgevoerd. Met betrekking tot het controleproces constateren wij het volgende:

- De concept-jaarrekening 2023 was bij aanvang van onze jaarrekeningcontrole op 26 februari jl. gereed en van toereikend niveau. De rechtmatigheidsverantwoording en de toelichting rechtmatigheid in de paragraaf Bedrijfsvoering zijn nieuw in de jaarstukken 2023. Waardlanden en Verstegen hebben onderling intensief samengewerkt met als resultaat dat de interne en externe rechtmatigheidscontrole kon worden uitgevoerd en de rechtmatigheidsverantwoording voldoet aan de daaraan gestelde eisen.
- De jaarrekening heeft door uw organisatie prioriteit gekregen en de jaarrekeningcontrole heeft u goed voorbereid.
- De samenwerking tussen uw organisatie en Verstegen is wederom goed, prettig en constructief verlopen.

- De dossiervorming als basis voor onze controle is een verbeterpunt voor Waardlanden. De controle en de vragen en opmerkingen die wij hadden hebben tot een intensief proces geleid aan beide kanten. Personele mutaties aan de kant van Waardlanden hebben impact gehad op het proces. Het onderwerp rechtmatigheid en specifiek de rechtmatigheidsverantwoording heeft een extra beslag op uw en onze capaciteit gelegd. Dit valt buiten de invloedssfeer van Waardlanden.
- De wederzijdse afspraken over planning en afronding en uw en onze extra inspanningen hebben ertoe geleid dat de controle binnen de bestuurlijke planning kon worden afgerond.
- Onze controlewerkzaamheden zijn intensiever geweest en hebben ook meer tijd gekost dan vooraf overeengekomen. De extra werkzaamheden en de bijbehorende controlekosten zullen wij met het management overleggen en vervolgens een voorstel doen om de aanvullende tijdbesteding in rekening te brengen.
- Na de vaststelling van de jaarstukken door het bestuur evalueren wij met elkaar het jaarrekeningproces, inclusief de controle.

Wij zijn, rekening houdend met het vorenstaande, van mening dat onze gerealiseerde tijdsbesteding en de door ons gerealiseerde controlewerkzaamheden voldoende zijn voor een kwalitatief toereikende uitvoering van onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende controle- en overige standaarden (COS).

2. Vermogen, resultaat en continuïteit

2.1. Analyse vermogen, resultaat en continuïteit

Het Besluit Begroting en Verantwoording (hierna: BBV) is voor Waardlanden het geldende verslaggevingsstelsel. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Het is niet toegestaan baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen te muteren. Mutaties in het eigen vermogen vinden plaats op basis van besluitvorming door het bestuur. De jaarrekening 2023 van Waardlanden is opgesteld in overeenstemming met het van toepassing zijnde model.

De door ons gecontroleerde jaarrekening 2023 geeft een eigen vermogen aan per 31 december 2023 van € 1.655.000 (2022: € 1.920.000) en een resultaat van € 149.000 positief na mutaties in de reserves over 2023 (2022 647.000 positief).

De analyse van het gerealiseerde resultaat (baten en lasten) 2023 ten opzichte van de begroting na wijziging 2023 is toereikend toegelicht in de individuele programma-verantwoordingen in het Jaarverslag en in paragraaf 3.2 van de Jaarrekening.

Waardlanden heeft een sluitende begroting voor de jaren 2024 tot en met 2027. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Het bestuur van Waardlanden bevestigt dat er geen twijfel bestaat ten aanzien van de financiële omvang van het vermogen van Waardlanden om de continuïteit te waarborgen.

Wij hebben de continuïteits-veronderstelling als basis voor de jaarrekening 2023 beoordeeld en wij kunnen ons verenigen met de toepassing van de continuïteits-veronderstelling in de jaarrekening.

3. Jaarverslag

De jaarrekening 2023 van Waardlanden is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Wet normering topinkomens (WNT). Belangrijke ontwikkelingen en achtergronden met betrekking tot de posten in de jaarrekening zijn duidelijk en volledig toegelicht in de jaarrekening.

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken 2023 andere informatie, die bestaat uit:

- Inleiding
- Jaarverslag inclusief programmaverantwoording en paragrafen
- Paragrafen (hoofdstuk 2.6)
- Ontwerpbesluit vaststellen programmarekening 2023
- Diverse bijlagen

Wij hebben de overige informatie gelezen en vastgesteld dat de daarin opgenomen informatie niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten uit het BBV en de Nederlandse Standaard 720 Nadere Voorschriften Controlestandaarden en de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot andere informatie. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het jaarverslag en andere informatie mag geen ander beeld oproepen bij de lezer dan de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag 2023 van Waardlanden de vereiste informatie in voldoende mate weergeeft en niet strijdig is met de jaarrekening of onze controlebevindingen.

4. Algemene controlebevindingen bij de jaarverslaglegging 2023

4.1. Gecorrigeerde en ongecorrigeerde fouten

Tijdens de jaarrekeningcontrole zijn naar aanleiding van onze controle enkele financiële correcties doorgevoerd. Op verzoek van het controleteam zijn verder een aantal tekstuele wijzigingen en aanvullingen doorgevoerd, onder meer in het jaarverslag en de toelichting bij de jaarrekening.

Onderstaand de correcties boven de rapporteringsgrens van € 25.000.

Betreft	Effect op activa €	Effect op passiva €	Effect op resultaat €	Toelichting
Afschrijving materiële vaste activa	-€ 307.000		-€ 307.000	Op investeringen met betrekking tot invoering diftar was tot en met 2023 niet afgeschreven. Omdat deze activa in 2023 al wel in gebruik was is dit gecorrigeerd.

Reserve diftar		-€ 782.000	€ 782.000	De uitgaven in verband met invoering diftar (inclusief de afschrijvingscorrectie hierboven) zijn ten laste gebracht van de gevormde reserve diftar. In de oorspronkelijke jaarrekening was dit via resultaatbestemming verwerkt.
Aanzuivering tekort 2022-algemene baten			€ 367.500	De aanzuivering van het tekort 2022 door de gemeenten was rechtstreeks in het vermogen geboekt en niet eerst via de baten verantwoord.
Aanzuivering tekort 2022-reserve			-€ 367.500	
Verwerkingslasten	-€ 415.000		-€ 415.000	Klantcorrectie: De afrekening van HVC viel afwijkend uit. Hierdoor zijn de verwerkingslasten hoger en is de bijdrage in de verwerkingslasten vanuit de gemeente hoger. Deze afrekening is pas laat ontvangen door Waardlanden.
Verwerkingsbaten		-€ 415.000	€ 415.000	
Kortlopende vorderingen	-€ 226.500			Herrubricering post van de debiteuren naar de crediteuren.
Kortlopende schulden		-€ 226.500		
Algemene baten			€ 72.000	Herrubricering boekverlies verkoop activa
Overige lasten			-€ 72.000	
Totaal	-€ 948.500	-€ 1.423.500	€ 475.000	Het resultaat wordt hoger

Naar aanleiding van de controle zijn verder nog correcties doorgevoerd in de rechtmatigheidsverantwoording (zie verder de volgende paragraaf).

Er resteren in de jaarrekening geen ongecorrigeerde fouten boven de rapporteringsgrens van € 25.000.

4.2. Rechtmatigheid

4.2.1. Inleiding

In ons vorige accountantsverslag (2022) hebben wij u geïnformeerd over de rechtmatigheidsverantwoording.

Waardlanden heeft in de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording van de directie opgenomen. De rechtmatigheidsafwijkingen (rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden) komen boven de overeengekomen verantwoordingsgrens uit. In de paragraaf Bedrijfsvoering in het jaarverslag heeft de directie een nadere toelichting gegeven over de afwijkingen boven de rapporteringsgrens van € 250.000 onderwerpen die de rechtmatigheid raken en op welke wijze de interne beheersing en verbeteracties zijn vormgegeven.

4.2.2. Ontwikkelingen rechtmatigheidsverantwoording

Invoeringsdatum rechtmatigheidsverantwoording verslagjaar 2023

Op 27 september 2022 is de Wet versterking decentrale rekenkamers aangenomen door de Eerste Kamer. In deze wet is geregeld dat de rechtmatigheidsverantwoording, opgesteld door de directie van Waardlanden, onderdeel wordt van de jaarrekening. Hiermee is de directie zelf verantwoordelijk voor afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur en de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit zou betekenen dat de accountant met ingang van de jaarrekening 2023 alleen een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief rechtmatigheidsverantwoording) als geheel afgeeft. Tot en met 2022 was dat een controleverklaring met een oordeel over zowel getrouwheid als rechtmatigheid. Wij hebben uw organisatie en het bestuur hierover eerder geïnformeerd.

Aanpassing Gemeentewet, nog geen aanpassing accountantsnormen

Eerder is de Gemeentewet aangepast aan de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. Tegen de voorgestelde wijzigingen in de normen voor de accountantscontrole (het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de normen afkomstig van de Commissie Bedrijfsvoering en Auditing Decentrale Overheden (BADO) heeft de Algemene Rekenkamer (AR) begin 2024 fundamentele bezwaren geuit. Dit heeft tot gevolg dat de voorgestelde wijzigingen in het BBV en in het BADO niet definitief zijn en formeel ongewijzigd blijven voor verslagjaar 2023.

Wel een oordeel over rechtmatigheid

Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen werden opgeroepen om de rechtmatigheidsverantwoording wel op te nemen in de jaarrekening. Dit conform besluitvorming door de Eerste Kamer op 27 september 2022 en de door u inmiddels aangepaste en vastgestelde (interne) verordeningen en afspraken die hierover door vertegenwoordigende organen met de gemeenteraad gemaakt zijn.

Omdat de verslaggevings- en accountantsnormen niet zijn aangepast en accountants hiermee geen formele grondslag hebben voor het kunnen afgeven van de controleverklaring bij de jaarrekening 2023, is aan accountants en ook aan Verstegen verzocht om te wachten met het afgeven van de controleverklaring bij de jaarrekening 2023 van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen en dus ook bij WIL.

Hiermee is het enige tijd onzeker geweest of BBV en BADO nog tijdig konden worden aangepast voor verslagjaar 2023. Dit standpunt hebben wij gevolgd.

Medio april jl. hebben wij bericht ontvangen over de wijzigingen in de verantwoordings- en accountantsnormen in het BBV en BADO. Dit geeft uitsluitel voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en controlerend accountants over de het definitief opmaken van de jaarrekening 2023 en de bestuurlijke behandeling en besluitvorming en over de afronding van onze controlewerkzaamheden en het afgeven van de controleverklaring bij de jaarrekening van Waardlanden.

De accountantscontrole over verslagjaar 2023 leidt tot een oordeel over de rechtmatigheid van alle baten, lasten en balansmutaties. Het accountantsoordeel komt hiermee tot uitdrukking in een getrouwheidsoordeel over de rechtmatigheidsverantwoording.

4.2.3. Begrotingsonrechtmatigheid

Onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en de rechtmatigheidsverantwoording is begrotingsrechtmatigheid. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid beoordeelt Waardlanden de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijkingen op investeringskredieten.

In november 2023 is door de commissie BBV in de gewijzigde Kadernota Rechtmatigheid 2023 een nadere duiding gegeven aan het begrip Begrotingsonrechtmatigheid:

1. Er is hiervan sprake als het dagelijks bestuur bij de realisatie van doelen en het realiseren van activiteiten de door het algemeen bestuur vastgestelde budgetten voor wat betreft de lasten of investeringsbudgetten overschrijdt.
2. Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves die niet door het algemeen bestuur zijn vastgesteld voor het einde van het boekjaar.
3. Bij onderschrijdingen van lasten of investeringskredieten en ook bij lagere/hogere baten dan begroot de begroting niet tijdig* met begrotingswijzigingen is aangepast.

Het derde onderdeel is een uitbreiding van het begrip begrotingsonrechtmatigheid. *Hoe niet tijdig wordt geïnterpreteerd, wordt bepaald door de 'spelregels' tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. De spelregels met betrekking tot het informeren en vaststellen van begrotingswijzigingen bij onderschrijdingen van lasten en investeringsbudgetten (kredieten) en bij lagere/hogere baten ten opzichte van de begroting zijn veelal in de financiële verordening art. 212 Gemeentewet opgenomen.

Over 2023 heeft Waardlanden volgens de gewijzigde begroting 2023 € 26.978.000 aan lasten begroot tegenover € 27.080.000 aan werkelijke lasten (2022: € 21.364.000). Waardlanden kent slechts één programma; duurzaamheid. Dit betekent dat er op programmaniveau sprake is van een lastenoverschrijding van € 102.000. De baten zijn € 979.000 hoger uitgekomen dan begroot. Dit betekent een overrealisatie van de lasten en baten in 2023. Door middel van een apart besluit door het bestuur is de lastenoverschrijding van € 102.000 en een deel van de baten overschrijding van € 367.000 akkoord bevonden.

Waardlanden heeft in de vernieuwde financiële verordening 2023 ex. artikel 212 Gemeentewet geen afspraken opgenomen over wat tijdig is met betrekking tot lastenonderschrijdingen en batenafwijkingen. Dit betekent dat de in het bovenstaand overzicht opgenomen begrotingsoverschrijdingen op de baten ‘begrotingsonrechtmatig’ worden en moeten worden verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording. Advies aan de directeur is om op dit punt wel afspraken te maken en vast te leggen met het bestuur van Waardlanden.

In 2023 is sprake van de volgende (begroting)afwijkingen op de investeringskredieten:

Afwijkingen kredieten van gerealiseerde investeringen	Bedrag
Gebouwen	€ 239.000

Voor de melding en nadere toelichting op de begrotingsafwijkingen per programma voor zowel de lasten en de baten als de afwijking op het investeringskrediet verwijzen wij naar uw inhoudelijke analyse in hoofdstuk 2.4.10 en 3.2 van de jaarrekening 2023.

4.2.4. (Europese) aanbesteding

Onderdeel van het vastgestelde normenkader van Waardlanden zijn regels en voorschriften ten aanzien van Europese aanbestedingsregels. Waardlanden controleert of juiste naleving van deze Europese (EU) aanbestedingsregels heeft plaatsgevonden. Deze controle is een belangrijk onderdeel van de (interne) rechtmatigheidscontrole en van de rechtmatigheidsverantwoording.

Uit de (verbijzonderde) interne rechtmatigheidscontrole zijn rechtmatigheidsfouten geconstateerd als gevolg van niet naleving van de Europese aanbestedingsverplichtingen voor een totaalbedrag van € 690.000. Waardlanden heeft deze rechtmatigheidsfout verantwoord en nader toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag. In deze paragraaf heeft de directie ook beschreven welke actie is of wordt ondernomen om vermelde rechtmatigheidsafwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4.2.5. Rechtmatigheidsafwijkingen 2023

In de rechtmatigheidsverantwoording 2023 in de jaarrekening heeft u toegelicht dat er per saldo sprake is van rechtmatigheidsfouten boven de verantwoordingsgrens van 3%. De som van begrotingsonrechtmatigheden en aanbestedingsonrechtmatigheden komt uit op € 1.541.000 en komt daarmee boven de drempel van 3% (€ 823.000).

In onze controleverklaring zullen wij een toelichtende passage opnemen ter benadrukking van het feit dat de baten en lasten niet rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde kaders. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

4.3. WNT-verantwoording

4.3.1. *Controlebevindingen en aanbevelingen*

Wij hebben de in de jaarrekening opgenomen WNT-verantwoording 2023 gecontroleerd overeenkomstig de door de minister vastgestelde [Regeling controleprotocol WNT 2023](#). Daarbij zijn door ons geen afwijkingen geconstateerd.

4.3.2. *Beperkingen in de reikwijdte van onze controlewerkzaamheden*

Het doel van het controleprotocol WNT is om vast te stellen of de bezoldiging van de directie en het bestuur overeenkomt met de bepalingen van de WNT en juist is gepresenteerd in de WNT-verantwoording.

Wij kunnen op grond van de uitvoering van het WNT-protocol niet uitsluiten dat de uitbetaalde bezoldiging volledig overeenkomt met de daarover gemaakte afspraken tussen het bestuur en de directie. Bijvoorbeeld omdat wij geen weet hebben van een separaat gemaakte bezoldigingsafpraak. Het kan daardoor voorkomen dat de WNT correct is toegepast, terwijl de bezoldiging afwijkt van gemaakte afspraken.

Als de in de WNT-verantwoording verantwoorde bezoldiging niet overeenkomt met uw beeld van de gemaakte afspraken of met uw eigen administratie, verzoeken wij u ons zo snel mogelijk daarover te informeren. Wij kunnen dan op grond van uw informatie onze controlebevindingen evalueren.

4.4. IT-beheersing

Volgens artikel 393, lid 4, BW 2 dienen wij in ons accountantsverslag onze bevindingen te rapporteren aangaande de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Onze werkzaamheden richten zich vooral op de IT-beheersingsmaatregelen die relevant zijn in het kader van onze opdracht voor het controleren van de jaarrekening. Wij benadrukken dat onze werkzaamheden zich niet richten op alle IT-risico's en -beheersingsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de risico's en beheersingsmaatregelen die voortvloeien uit cybercriminaliteit.

Uit onze werkzaamheden is gebleken dat met name op het gebied van logische toegangsbeveiliging en cybersecurity in het algemeen nog stappen te zetten zijn. De organisatie erkent dit en werkt in 2024 onder meer aan een verbeterplan met de IT-leverancier.

5. Interne beheersing

5.1. Personele bezetting

Op directie, MT- niveau en op de financiële functie is sprake geweest van verloop in 2023 waardoor een deel van de historische kennis niet beschikbaar was. Verder is ons beeld dat de bezetting van sommige functies beperkt is en er is sprake van tijdelijke inhuur op een aantal belangrijke functies. Het is daarom van belang dat gelet op het belang van de continuïteit in bedrijfsvoering wordt onderzocht of de huidige bezetting op de staf functies in continuïteit toereikend is.

5.2. Procesbeschrijvingen

Het inrichten en beschrijven van de administratieve organisatie door middel van procesbeschrijvingen is een belangrijke waarborg voor een goede procesbeheersing. Waardlanden heeft haar belangrijkste financiële bedrijfsvoering processen (met financiële beheerhandelingen) nog niet allemaal beschreven.

Op basis van onze werkzaamheden merken wij op dat de beschreven processen veelal zijn ingericht als reguliere uit te voeren stappen in het proces (werk-instructies). Wij zien een doorontwikkeling mogelijk om de relevante processen beknopt en overzichtelijk te beschrijven volgens het 6-W model (wie doet wat, waarom, wanneer, waarmee en met welk doel) of de zogenaamde “kruisjeslijsten”. Hiermee kan vooral invulling worden gegeven aan het identificeren van de belangrijkste risico’s per proces en de interne beheersingsmaatregelen als antwoord daarop. Vervolgens kan door de IC hierop worden getoetst. Wij benadrukken dat wij met onze aanbeveling niet het opstellen van een handboek AO/IB bedoelen.

Wij adviseren om het 6-W model nog voor de volgende processen toe te passen:

- investeringen en aanbestedingen (inclusief Europese aanbestedingen);
- inkopen & betalingen
- personeels- en salarisadministratie;
- administratie & verslaglegging (o.a. memoriaalboekingen en totstandkoming begroting en tussentijdse bestuursrapportages);
- bijdragen van deelnemende gemeenten en andere verkregen bijdragen van derden (baten).

6. Overige onderwerpen

6.1. Naleving van wet- en regelgeving en frauderisicobeheersing

Wij betrekken bij onze controlewerkzaamheden, overeenkomstig de voor ons geldende standaarden, de naleving van wet- en regelgeving en frauderisico’s. Daarbij richten wij ons op risico’s die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Wij hebben op basis van onze controlewerkzaamheden de risicofactoren voor overtredingen van wet- en regelgeving en fraude geëvalueerd. Frauderisicofactoren kunnen voortvloeien uit bijvoorbeeld leveranciersselectie, (contant) geldverkeer, bewuste beïnvloeding door het bestuur en/of het management van de presentatie (jaar)cijfers teneinde een ander beeld voor te stellen dan de werkelijkheid en misbruik/oneigenlijk gebruik van bedrijfsmiddelen van Waardlanden.

Onze controle heeft geen afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht.

Waardlanden heeft beleid dat gericht is op het systematisch identificeren en beheersen van deze risico's. Wij constateren dat er in de bedrijfsvoering belangrijke maatregelen zijn getroffen om dergelijke risico's te beheersen. Deze maatregelen bestaan hoofdzakelijk uit het toewijzen van taken en verantwoordelijkheden, het realiseren van functiescheiding, procedures, intern toezicht en externe controle.

Naar onze mening wordt het risico van (materiële) fraude en overtreding van wet- en regelgeving hierdoor teruggebracht. Wij adviseren hierbij nog wel om als onderdeel van het risicomanagementsysteem periodiek een separate risicoanalyse op deze thema's uit te voeren en daarbij te evalueren of er voldoende beheersingsmaatregelen zijn getroffen.

Onze eigen controlewerkzaamheden hebben overigens geen relevante afwijkingen van wet- en regelgeving of aanwijzingen voor fraude aan het licht gebracht. Daarbij merken wij nog wel op dat van ons niet verwacht kan worden dat elke overtreding van wet- en regelgeving of fraude door ons ontdekt wordt. Dat heeft onder andere te maken met het mogelijk opzettelijke karakter van dergelijke overtredingen en fraude.

In onze gesprekken met de organisatie is bevestigd dat er geen fraude heeft plaatsgevonden en ook geen vermoeden is van fraude.

6.2. Onafhankelijkheid

Het waken voor onze onafhankelijkheid is primair onze eigen (vaktechnische) verantwoordelijkheid. Daarvoor treffen wij – overeenkomstig onze standaarden en interne kwaliteitsprocedures – diverse maatregelen. Op basis van de uitvoering van deze maatregelen kunnen wij bevestigen dat wij de controleopdracht voor de jaarstukken van Waardlanden op onafhankelijke wijze hebben kunnen uitvoeren en afronden.

Aanvullend daarop rapporteren wij u jaarlijks – voor uw beoordeling van onze onafhankelijkheid – de werkzaamheden die door ons zijn verricht naast het controleren van financiële verantwoordingen en het uitoefenen van onze natuurlijke adviesfunctie. Met betrekking tot het verslagjaar 2023 hebben wij geen werkzaamheden verricht naast onze controlewerkzaamheden en de direct daaruit voortvloeiende ondersteuning en advisering over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Tot slot bevestigen wij dat geen sprake is van een langdurige betrokkenheid (zeven jaar of meer) van één van de teamleden bij de controleopdracht voor de Waardlanden.

7. Slot

Wij vertrouwen erop u met dit accountantsverslag voldoende te hebben geïnformeerd over onze controlebevindingen en u van dienst te zijn geweest met de vermelde ontwikkelingen en aanbevelingen.